



## Universitätsbibliothek Paderborn

### **Asiaticae Historiae Societatis Iesv Pars ...**

Libris Quatuor Comprehensa: Vbi praeter res gestas à Patribus Societatis Iesv in conversione Sinarum, Cocincinae, & Tunchini Regnorum nihil omittitur eorum, quae possunt liberali placere Lectorum curiositati

**Bartoli, Daniello**

**Lvgdvni, 1670**

31. Celeberr. Literatus fit Riccij discipulus.

**urn:nbn:de:hbz:466:1-10757**

31.  
Celeberr.  
Liberatus fit  
Ricciij disci-  
pulus.

con. Sucei natus, sublimitate ingenij toto imperio celebris; Patrem habuerat inter illos trecentos præcipuum, qui Pechini in aula ex quinque millibus selecti, inaugurantur Doctorum notis, & honore. Cuius excellentiam gloriæ hic fratres inter proximè sequebatur, erátque iam omnibus præstantia indolis admirationi; cum patre demortuo, ætate & opibus abreptus, tamdiu vitam egit solutam & improbam, quoad in chemicam denique insaniam deuolutus, suas omnes in fenum diffilauit diuitias; egens deinceps & per vrbes vagus, paternis amicitiiis, quotidiani victus subsidia quærabat, versabaturque potissimum in caulis litigantium ad varia tribunalia iuuandis, hoc est Mandarinorum gratiam qua ob ingenium excellens pollebat maxima, nundinabatur in sua commoda. Contigit autem vt Sciaochinum sub discessum Ricciij appulsus eum inuideret, audirétque de illo tam magnifica, vt eum postea Sciaocum sequeretur, & Magistrum sibi solenni ritu, donisque adscisceret; quibus respuendis nolens videri agrestis, & rusticus, nec venalis doctrinæ Magister admittendis; dono pretij maioris pannos illi sericos rependit; iure sibi plurimum gratulans quod tam prodigiolum ingenij (quæ summa est gloria inter Literatos) nactus esset discipulum. Sed eum quod sequitur, longè affectit iucundiùs: vidit hominem statim, tam altè in nostras penetrare se doctrinas, mathematicas præsertim, & speculativas; mechanicas item cudendis ex ære & argento, delineandisque planisphæriis & similibus, tam accuratè scienterque tractare, vt eam ad rerum nouitatem, eiusque solertiam Literatissimi quique stuperent attoniti; maximè verò diceret, legenti auctores scientiarum Sinensium Principes, videri sibi speciem hominis, vocemque præferre, rationibus carere; plusque auctoris Europæi vel vni paginæ, inesse doctrinæ ac solidi quam centum codicibus scriptorum Sinensium. De prædicabat autem magnificè Ricciium, sibi que magnoperè de suo plaudebat errore quàm ridiculo tam beato, putasse nimirum Riccio promptum esse, Mercurium figere, & in optimum argentum durare, quòd Philosophis Europæis familiaris esse ars illa iactaretur; ridebátque se ipse, mirificè gestuens thesauris se locupletatum absque vlla comparatione maioribus, quos nunquam esset suspicatus extra fines Sinarum reperi; & significabat diuinorum scientiam quæ posset sola homines beare; huius sigillatim exceptos articulos, secum ipse apud se attentè, & acriter disputabat, referebátque ad Ricciium quos offenderat in iis nodos, planè illos eosdem quos nectunt in scholis nostri Theologi, quibus tamen, quod magis mirere, solutiones excogitabat ita idoneas & acutas, vt duorum vnus personas egregiè ageret, insignis discipuli, & præstantis Magistri. Suo igitur qua subtili & acri iudicio; qua Ricciij eruditione, de Christiana veritate perspicuè certus, Baptismi moras impatientissimè ferebat; verum interea, quascumque in vrbes intulisset pedem, Ricciij nomen in suprema ponebat æstimatione, fiebátque vt multi summis fungentes honoribus

honotibus eius amicitiam prenarent, magno tunc variisque deinceps occasionibus religionis bono quibus in praesens missis; liceat mihi Patri Almeidae olim Ruggerij, nunc Riccij socio parentare. Ortus est Transcoso P. Antonius Almeida, Visei in Lusitania oppido; Societatem impetravit initio anni 1576. nono post etiam Indias, vbi ministerio animarum strenuè insistens, ardebat nihilominus desiderio Sinarum, inter quos magnopere confidebat pronum sibi fore, agere fortia & patri. Sed hanc ignis diuini flammam premebat tacitus, & vni Deo integrè committebat, huic solum intentus precando assidue, corpusque cruciando, vt corroboraret animum, seque diuinis dignum muneribus praestaret; Deo ita fuisse affixum narrant etiam iuuenem, maximè in augustissimo Eucharistiae Sacramento, vt nisi violenter ab eo abstrahi non posset, vltro verò ad illum, quasi spontè naturæ rediret. Hinc sermo illi, nisi de Deo ac diuinis nullus, sed prudens, & multum amabilis, cuiusmodi esse oportebat ad pellendas voluntates, à Deo nobisque alienas; hæc illi virtus interior, & affabilitas, cum facili ad peregrinas linguas ingenio conciliauit missionem in Sinas apud Valignanum. Ergo ex India Macaum appulsus, moras non ferens dilati sibi ad eos transitus, licere per Præsides petiit, Sinensi se cuiuspiam in mancipium tradere, postquam verò Ruggerio comes, bimestri itinere, regni mediterranea peruassisset, vix inde potuit retrahi, deliberata illic in omnem egestatem, & quoduis periculum animi firmitate, nisi qui praerant eius ardori obsticissent. Tandem Riccio socius iuncta ærumnosis laboribus infesti cœli grauitate in morbum incidit, missusque Macaum ad curationem, reportandus fuit paulo post Sciaoceum; cum eius reditus iniecta mentione visus esset reuiuiscere, & absentiam Sinarum morbo ægrius perferre: quo facto Deus mortem ipsi lenire voluit, venturam aliqui extra Sinas acerbam. Paucis enim à regressu diebus, tam repente ac validè morbus incruduit, vt septiduo illum extinxerit. Cuius septidui seriem memoratu dignam suis ad Odoardum Sandem Præpositum Macai literis descripsit Martinez, alter nouitiorum Sinensium; qui magno in primis beneficio sibi ducit, quod viro tam sancto ærotanti, postremam operam dedisset; subdit autem tametsi exemplo feruide sanctæque virtutis semper claruisset, supremis his vitæ diebus, cœli donis cumulatiùs à Deo auctum. Morbum statim sensisse ab initio lethalem, quanquam ipsi nihil maioris in eo periculi notarent, quam quibus sæpiùs laborarat. Excruciatum dire acerbissimis doloribus, velut reuellerentur maxillis dentes, perpetuam ferè septem dierum insomniam crebra cum Deo, cum Matre Virgine, cum Sanctis collocacone occupasse, amando, admissa descendo, inuocando, cruciatuum mensuram Dei nutibus permittendo, dumtaxat rogasse ne corpus eo vsque torquerent, vt distraherent à Deo mentem; quam in rem egisse vt cubiculi circum parietes, Christi, & Virginis imaginibus ornarentur, missum ab illo se in templum ad supplicandum Deipa-

32.  
p. Almeidae  
virtutes &  
mors.